

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШІРИНШО ШОХТЕМУР
(РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНИЙ ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАНУ**

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції
«ПРІОРИТЕТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВІД ВИТОКІВ
ДО СЬОГОДЕННЯ» ДО 395-РІЧЧЯ ІСТОРІЇ ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ ТА 178-ї РІЧНИЦІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ТЕРЕНАХ БІЛОЦЕРКІВЩИНИ

24 вересня 2025 року

Біла Церква
2025

Редакційна колегія:

Олена Шуст, д-р екон. наук, професор, ректор університету, **голова оргкомітету.**

Ольга Варченко, д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, **заступник голови оргкомітету.**

Тетяна Димань, д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Володимир Недашківський, перший проректор БНАУ, проректор з організаційної роботи, д-р с.-г. наук, професор.

Анатолій Карпенко, проректор з навчально-виробничої діяльності та комплексного розвитку БНАУ, канд. екон. наук.

Тетяна Мазур, директор ПНКСВМ, канд. вет. наук.

Юрій Лупенко, директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», д-р екон. наук, професор, академік НААНУ.

Ізабелла Ліпінська, PhD, prof. of the UPP Познанського університету наук про життя, Польща.

Крістіан Ковач, Doctor, Дебреценський університет.

Інгріда Крауцієне, Doctor of Engineering, Каунаський університет прикладних наук, Литва.

Леся Карпук, декан агробіотехнологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Сергій Мерзлов, декан біолого-технологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Тарас Царенко, декан факультету ветеринарної медицини, канд. вет. наук, доцент БНАУ.

Олександр Мельниченко, декан екологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Ігор Паска, декан економічного факультету, д-р екон. наук, професор БНАУ.

Інна Ковальчук, декан соціально-гуманітарного факультету, канд. юрид. наук, доцент БНАУ.

Людмила Мельник, зав. кафедри філософських та політичних наук БНАУ, канд. політ. наук, доцент.

Олександр Ярмола, канд. філос. наук.

Олена Мостипан, начальник редакційно-видавничого відділу БНАУ, д-р філософії з агрономії, доцент, відповідальний секретар.

Ярослав Буртовий, помічник ректора БНАУ.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

«Пріоритети модернізації аграрної освіти у сучасних умовах: від витоків до сьогодення»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 24 вересня 2025 року. – Біла Церква: БНАУ. – 270 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

рідкоземельні елементи, наявні у складі джерел живлення, доцільно вилучати, переробляти та повторно використовувати, що відкриває нові можливості для збереження природних ресурсів і розвитку «зеленої» економіки.

Особливу цінність мають лужні джерела живлення, адже вони не містять канцерогенних елементів, а їхній склад представлений марганцем (Mn) та цинком (Zn). Завдяки низькій токсичності ці відходи розглядаються як перспективна сировина для виробництва добрив.

Аналіз внутрішньої структури батарейок [3–6] показує, що багат шарова організація забезпечує чітке розмежування активних зон, що важливо для селективного вилучення Zn та Mn. Серед основних методів – гідрометалургійні та пірометалургійні процеси, проте саме гідрометалургія є оптимальною завдяки можливості одночасної екстракції обох металів без попереднього розділення.

Досягнуто високі показники вилучення: по цинку – 97,47 %, по марганцю – понад 47,35 % із мінімальними витратами сировини, електроенергії та кількістю відходів. Подальше хелатування отриманого розчину дозволяє синтезувати хелатне добриво концентрованого за мікроелементами та стійкого у часі, технологія виробництва якого нині вдосконалюється.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. European Portable Battery Association. EPBA. 2023 Available online: <https://www.epbaeurope.net/> (дата звернення: 19.11.2024).
2. Regulation (EU) 2023/1542 of the European Parliament and of the Council of 12 July 2023 Concerning Batteries and Waste Batteries. 2023. Available online: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1542/oj> (дата звернення: 19.11.2024).
3. Shin S.M., Senanayake G., Sohn J.S., Kang J.G., Yang D.H., Kim T.H. Separation of zinc from spent zinc-carbon batteries by selective leaching with sodium hydroxide // Hydrometallurgy. – 2009. – Vol. 96. – P. 349–353.
4. Rosolen J.M., Ballirano P., Berrettoni M. Structural assessment of the electrochemical performance membrane electrodes by X-ray diffraction and absorption refinements // Ionics. 1997. Vol. 3. P. 345–355.
5. Hillar J.E., Probsthain K. Die Abschätzung der Reaktionsenthalpie bei der Differentialthermoanalyse // Ber. Dt. Keram. Ges. 1956. Vol. 33. P. 299–303.
6. Deep, A., Sharma, A. L., Mohanta, G. C., Kumar, P., Kim, K.-H. (2016). A facile chemical route for recovery of high quality zinc oxide nanoparticles from spent alkaline batteries. Waste Management, 51, 190–195. DOI:10.1016/j.wasman.2016.01.033.

УДК 332.1:339.13

СУХЕЦЬКА К.В., доктор філософії з менеджменту

Уманський національний університет

suheckaakristina@gmail.com

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ESG-ПРІОРИТЕТИ: НАУКОВИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ

Проаналізовано вплив ESG-факторів на інвестиційні та стратегічні рішення підприємств, роль ESG-рейтингових агентств та ключові етапи розробки ESG-стратегій. Показано, що науковий супровід та впровадження ESG-принципів сприяють підвищенню інноваційності, ефективності та стійкості економіки.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, ESG-пріоритети, наука, управління, інвестиції.

SUKHETSKA K., Doctor of Philosophy in Management

Uman National University

suheckaakristina@gmail.com

INVESTMENT ACTIVITIES AND ESG PRIORITIES: A SCIENTIFIC APPROACH TO ENSURING SUSTAINABILITY

The impact of ESG factors on investment and strategic decisions of enterprises, the role of ESG rating agencies, and the key stages of ESG strategy development are analysed. It is shown that scientific support and the implementation of ESG principles contribute to enhancing innovation, efficiency, and economic sustainability.

Key words: investment activity, ESG priorities, science, management, investments.

Нині ефективна інвестиційна діяльність виступає ключовою передумовою економічного розвитку та зростання конкурентоспроможності національної економіки. Разом з тим, сучасні глобальні тенденції формують нові вимоги до інвестиційних процесів, серед яких особливе місце займають екологічні, соціальні та управлінські критерії.

Відмітимо, що на сучасному етапі інвестиційна спільнота приділяє дедалі більше уваги питанням ESG. Із поширенням практик відповідального інвестування зростає попит на достовірну та структуровану інформацію щодо реалізації ESG-програм у підприємствах, що стають об'єктами капіталовкладень [1].

У відповідь на зростаючий попит інвесторів на якісну та стандартизовану інформацію, у сфері ESG сформувався ринок спеціалізованих рейтингів. Дослідження Rate the Raters 2020 засвідчує, що за оцінками інвесторів, серед провідних агентств вирізняються Sustainalytics, CDP, SAM та MSCI. При цьому зазначається, що SAM і CDP характеризуються більш ґрунтовною методологією та високим рівнем достовірності даних. Водночас найбільш корисними й поширеними у практиці визнано Sustainalytics та MSCI, що зумовлено їхнім охопленням значної кількості компаній. Варто підкреслити, що інвестори не сприймають остаточну оцінку рейтингових агентств як єдину підставу для ухвалення рішень, а використовують окремі показники та комбінують дані кількох рейтингів одночасно [2].

Можемо зробити висновок, що ESG-рейтинги вже стали важливим інструментом підтримки інвестиційних рішень, однак сприймаються інвесторами радше як допоміжне джерело інформації, ніж як остаточна оцінка. Водночас динаміка останніх років демонструє, що вплив ESG-факторів на стратегічні та інвестиційні рішення бізнесу поступово посилюється (рис. 1).

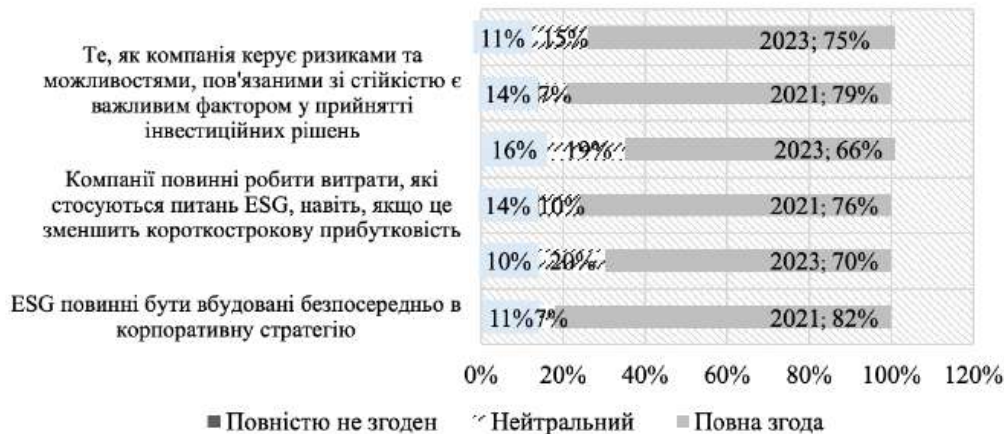

Рис. 1. Порівняння оцінки впливу ESG на інвестиційні та щорічні стратегічні рішення інвесторів у 2021 та 2023 роках
Джерело: сформовано автором на основі [3].

Аналіз порівняльних даних 2021 та 2023 років демонструє зростаючу вагу ESG-факторів у процесі ухвалення стратегічних та інвестиційних рішень інвесторами. Це зумовлює необхідність для компаній системно інтегрувати принципи ESG у власну діяльність та формувати структуровані підходи до управління відповідальністю. У цьому контексті особливу увагу привертають етапи розробки ESG-стратегії аграрними підприємствами, представлені на рис. 2, які ілюструють послідовність заходів із впровадження ESG-принципів на практиці.

Водночас, варто зауважити, що ефективна інтеграція ESG-принципів у діяльність підприємств неможлива без наукового супроводу. Наукові дослідження забезпечують методологічну основу для розробки та впровадження ESG-стратегій, спрямованих на раціональне використання ресурсів, підвищення енергоефективності та мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище. Крім того, наукові напрацювання сприяють підготовці фахівців, здатних реалізовувати ESG-проекти на практиці, а також формують інструменти для моніторингу та оцінки ефективності ESG-програм.

Рис. 2. Етапи розробки ESG-стратегії підприємствами.
Джерело: сформовано автором на основі [4].

Таким чином, синергія між інвестиційною діяльністю, орієнтованою на ESG-пріоритети, та науковою підтримкою створює передумови для формування стійкої та конкурентоспроможної економіки, яка поєднує інноваційність, соціальну відповідальність і стратегічну ефективність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. The Investopedia Team (2025). Environmental, Social, and Governance (ESG) Investing: What It Is & How It Works. URL: <https://www.investopedia.com/terms/e/environmental-social-and-governance-esg-criteria.asp>
2. Кононенко О. ESG-рейтинги: чи актуальні для українських компаній? Практика МСФЗ. 2022. №3. 26с. URL: <https://ibuhgalter.net/material/1298/25905>
3. PwC's Global Investor Survey 2023. Trust, tech and transformation: Navigating investor priorities. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/c-suite-insights/global-investor-survey-2023.html>
4. Тен. С.О. ESG-активність агробізнесу: стратегічне управління та інвестиційні перспективи. АГРОСВІТ. 2025. № 8. С.187-193. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.8.187>

УДК: 001.895:330.1

ОДНОРОГ М.А., канд. екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
Odnorog_BTNAU@ukr.net

ОСНОВНІ СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Розглянуто основні стратегічні завдання розвитку економічної науки в умовах сучасних трансформацій глобального та національного масштабів. Акцентується увага на необхідності переосмислення теоретико-методологічних підходів.

Ключові слова: стратегія, розвиток, трансформація, економічна наука, завдання.

ODNOROG M., Candidate of Economic Sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

MAIN STRATEGIC TASKS FOR THE DEVELOPMENT OF ECONOMIC SCIENCE IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY TRANSFORMATIONS

The main strategic tasks for the development of economic science in the context of contemporary global and national transformations are considered. Attention is focused on the need to rethink theoretical and methodological approaches.

Key words: strategy, development, transformation, economic science, tasks.

Сучасний світ перебуває у стані глибоких і масштабних трансформацій. Глобалізаційні процеси, цифрова революція, структурні кризи, посилення конкуренції на світових ринках, зміни в геополітичній архітектурі світу, а також екологічні виклики та соціальні проблеми формують